

موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

توسعه ناموزون منطقه ای در ایران

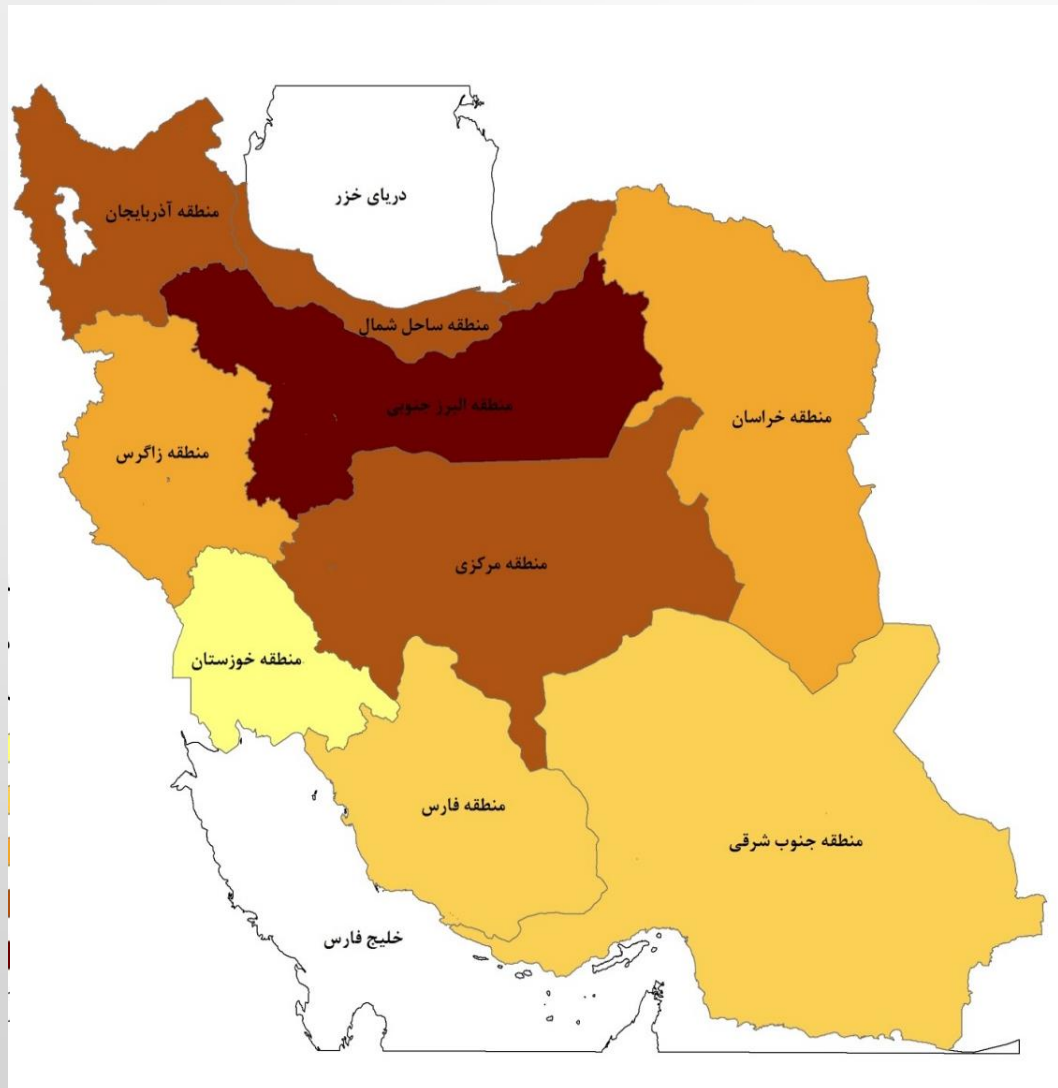
(توصیف و تحلیل)

حجت میرزائی

دی ماه ۱۴۰۰

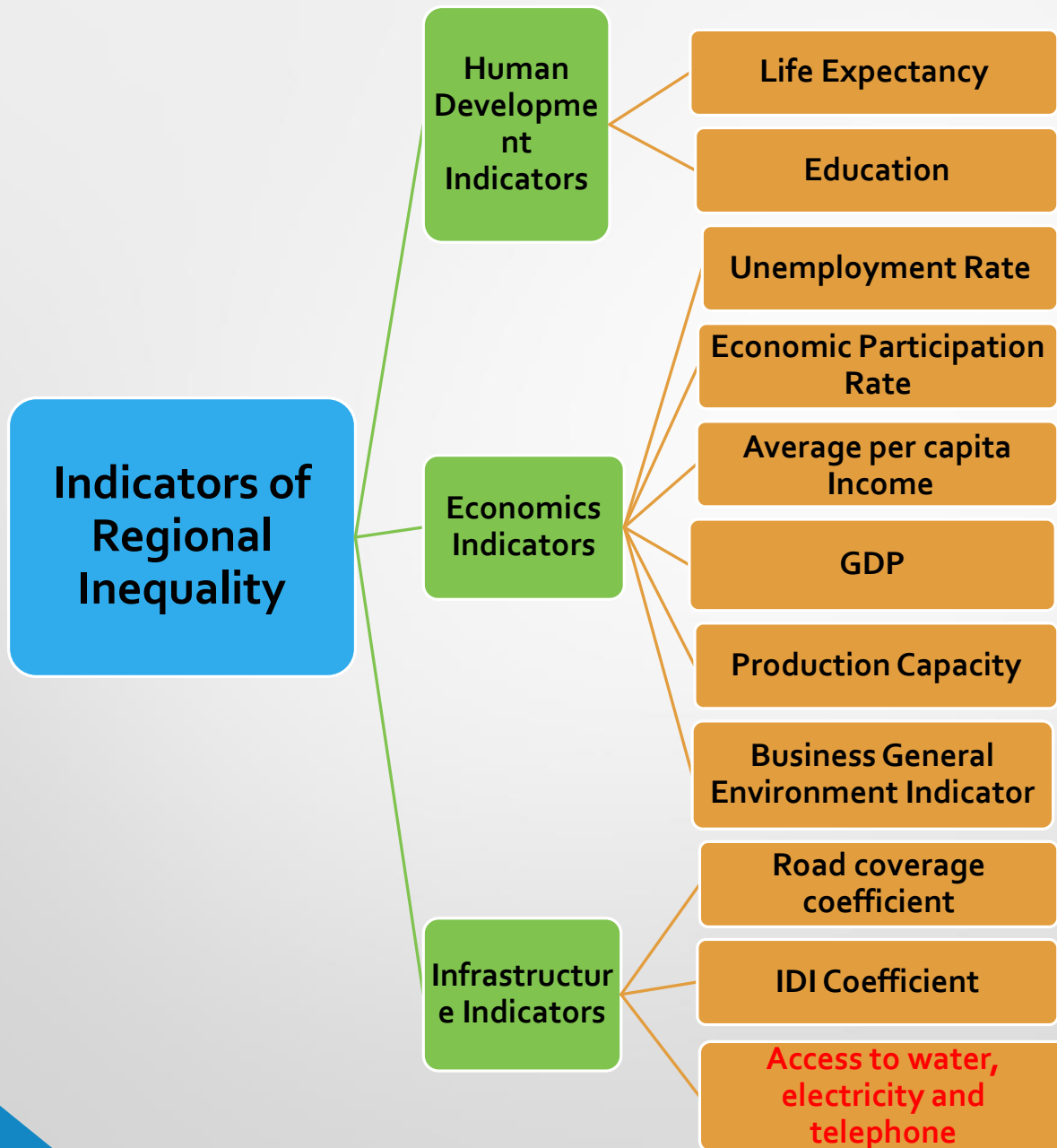

Nine Planning Regions of Iran Base on Ecological Index

An Overview of the Indicators of Inequality

Evaluating the Inequalities in Different Provinces

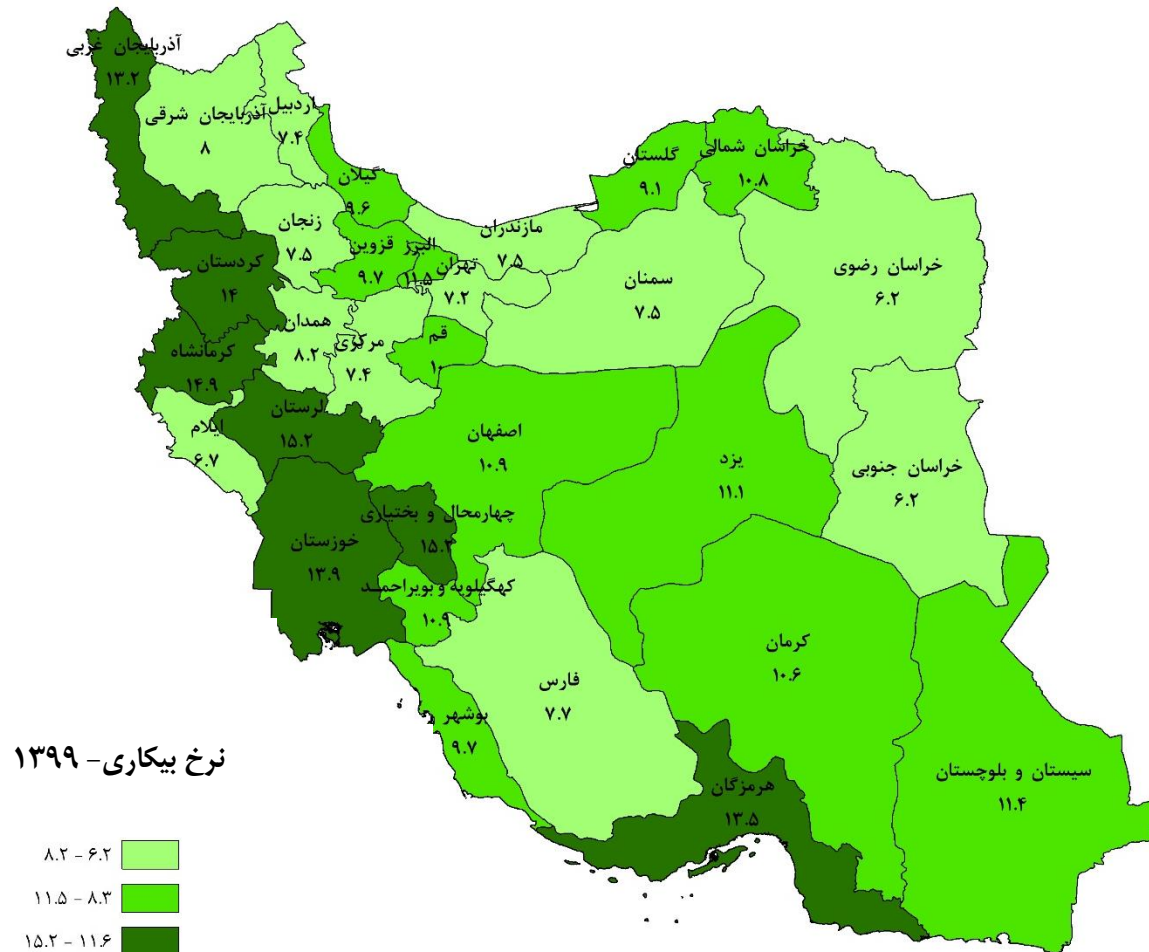

Economics Indicators

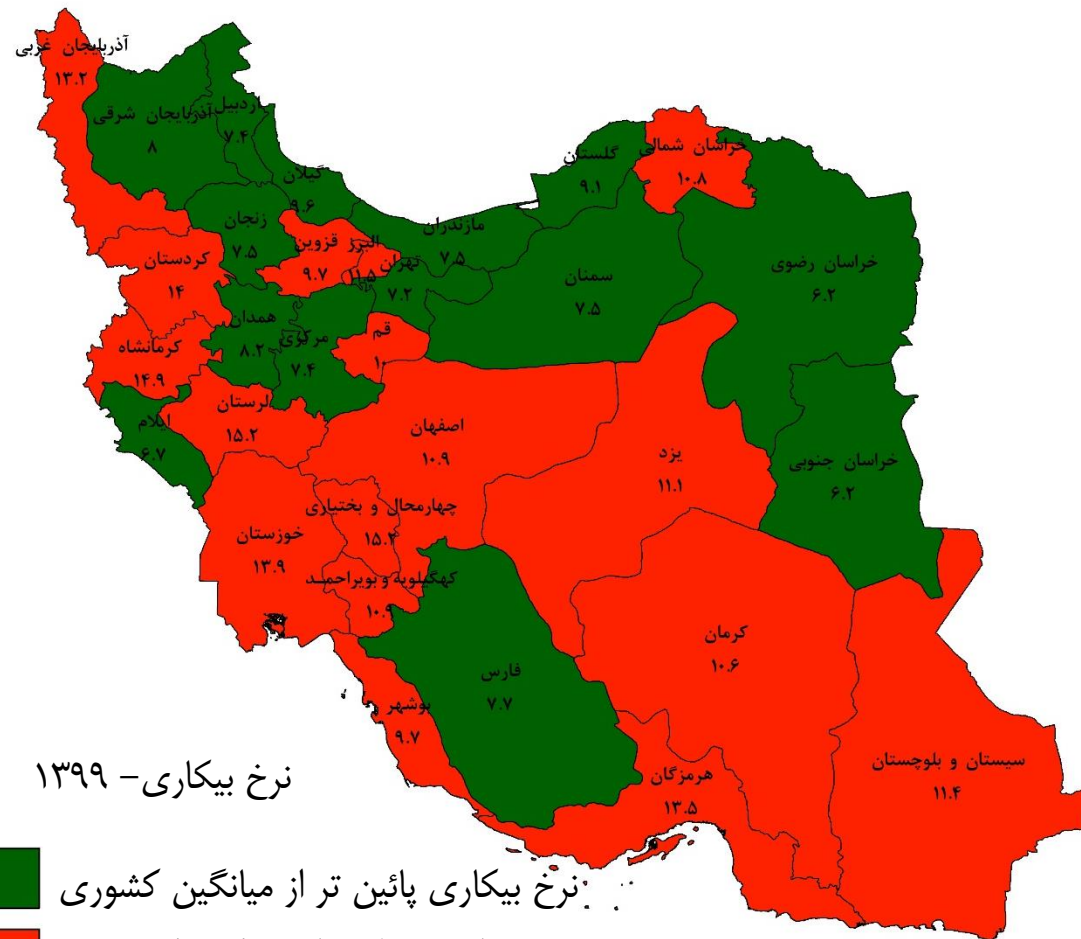
Unemployment Rate

Unemployment Rate-2021

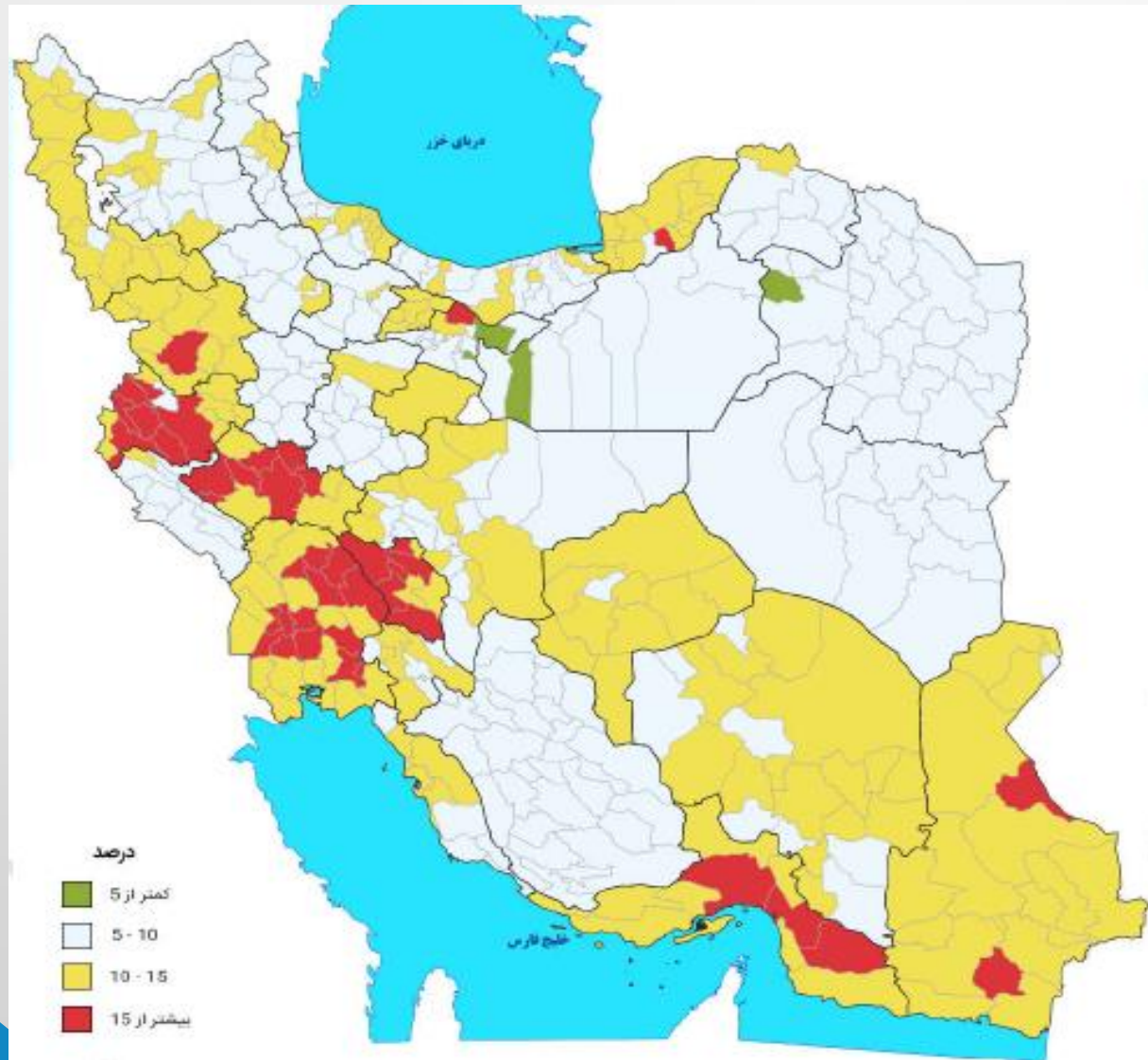
Unemployment Rate

Unemployment Rate

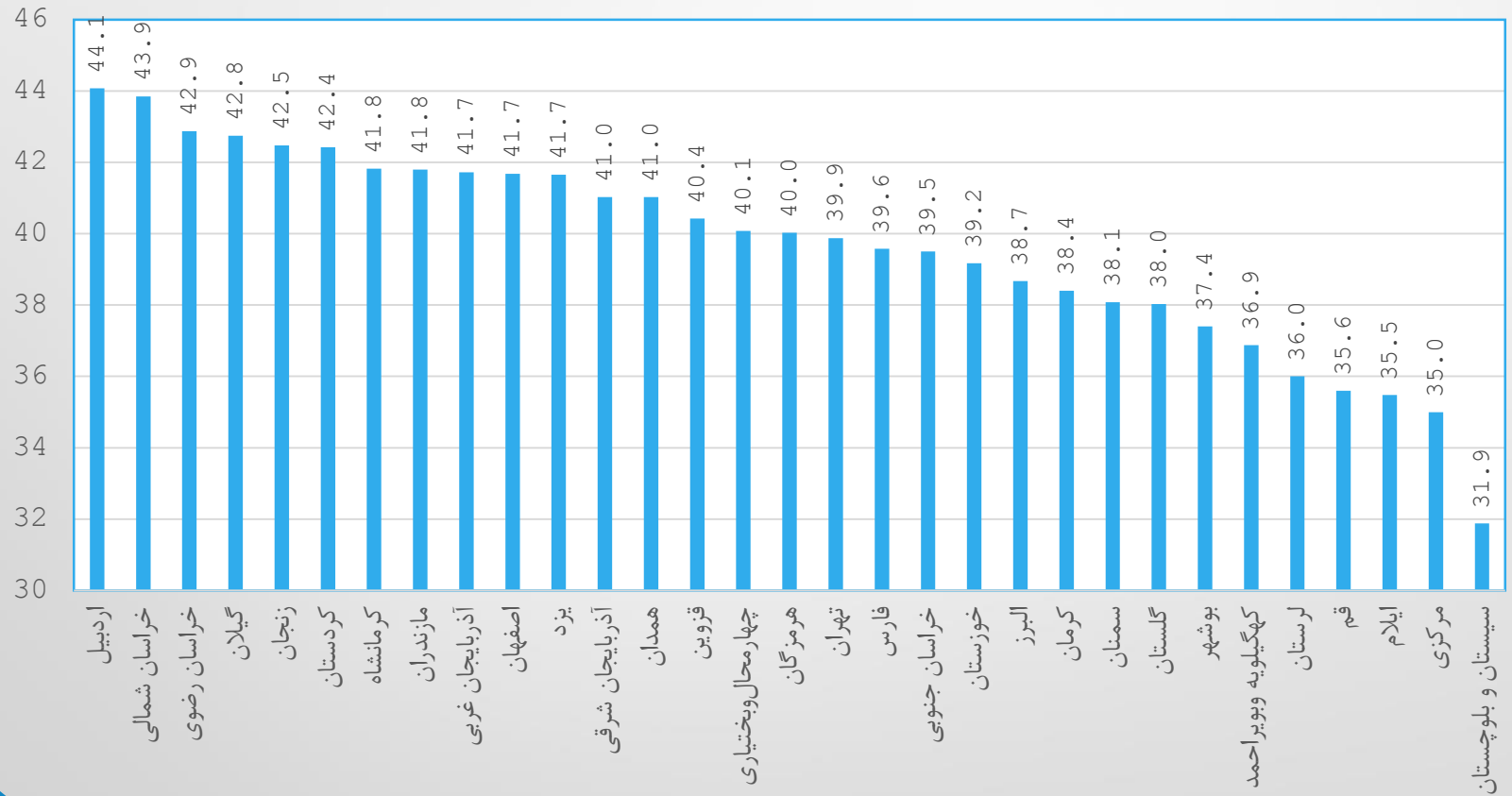
Estimation of Unemployment Rate - Counties-2019

Economic Participation Rate

Economic Participation Rate. 2017-2020

Average per capita Income

**Average Income per capita. Without oil-
2012-2017**

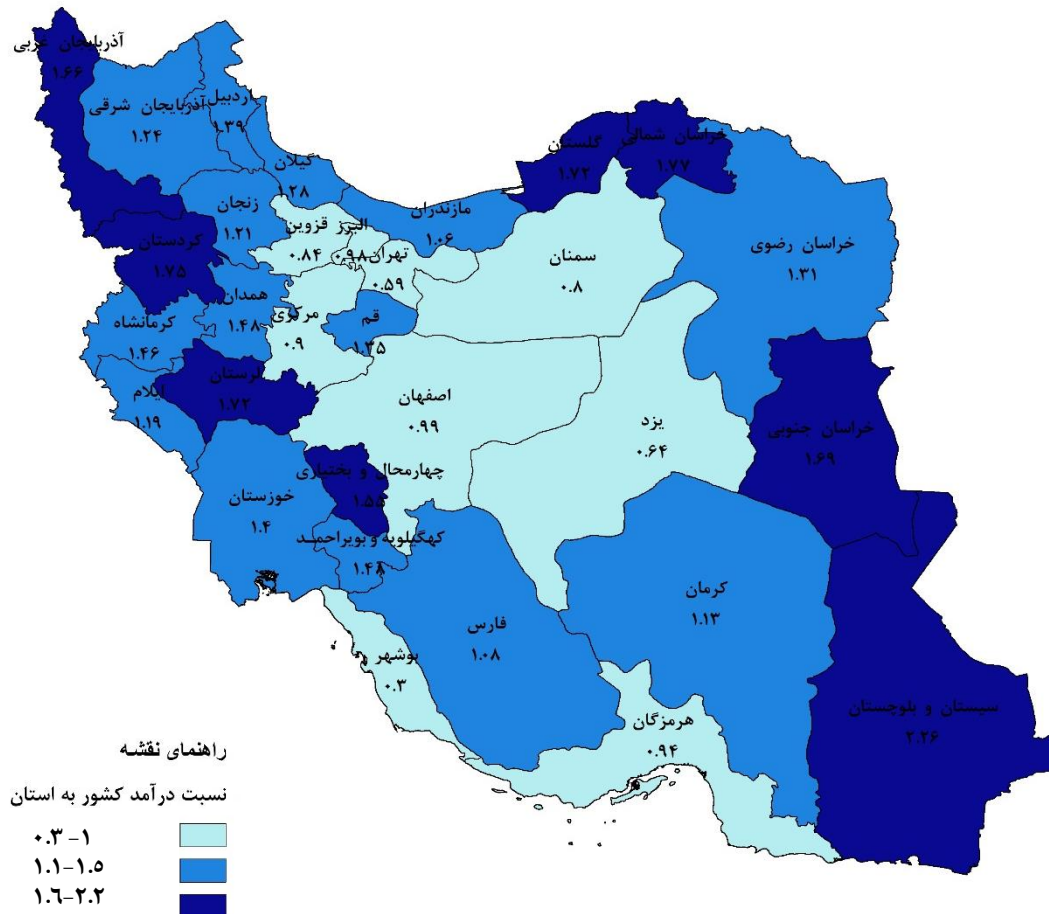
**Average Income per capita. With oil-
2012-2017**

Average per capita Income

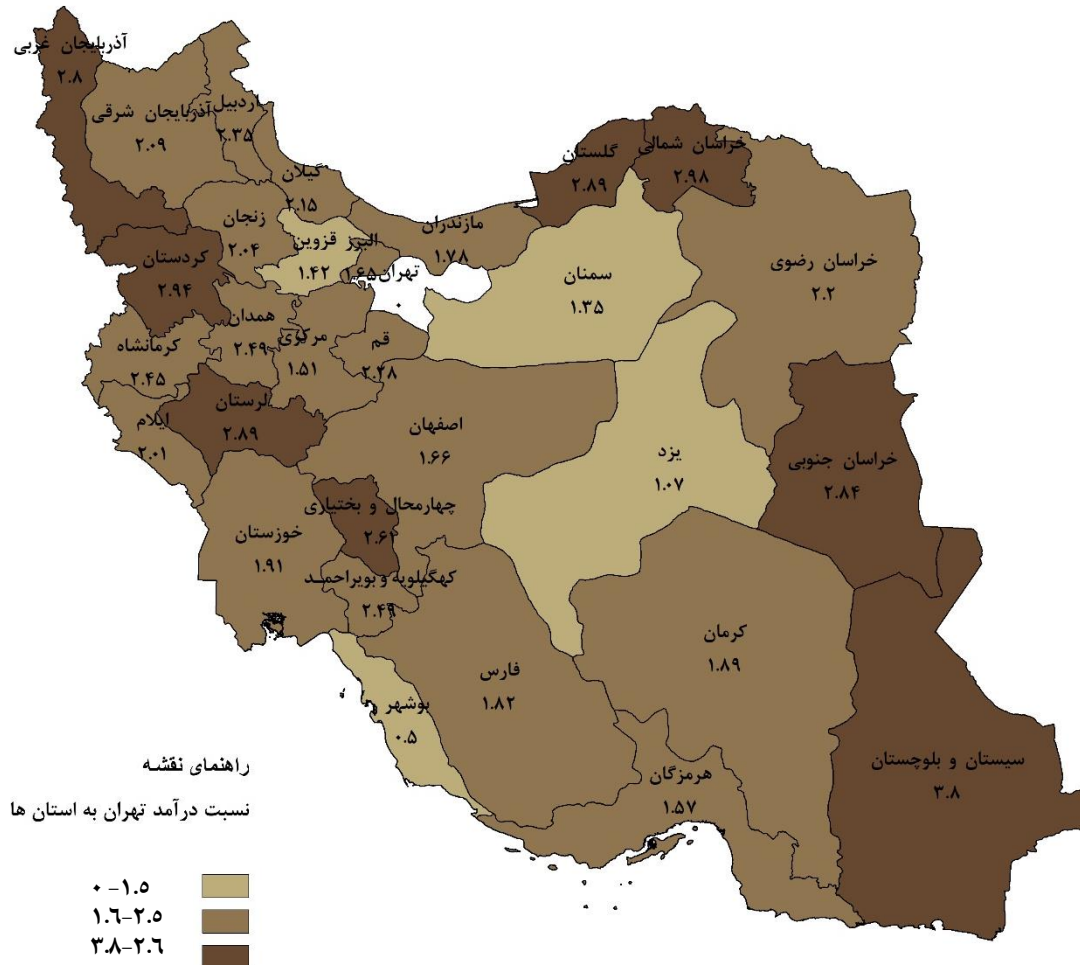
In Comparison with the Country

Average per capita Income

In Comparison with Tehran

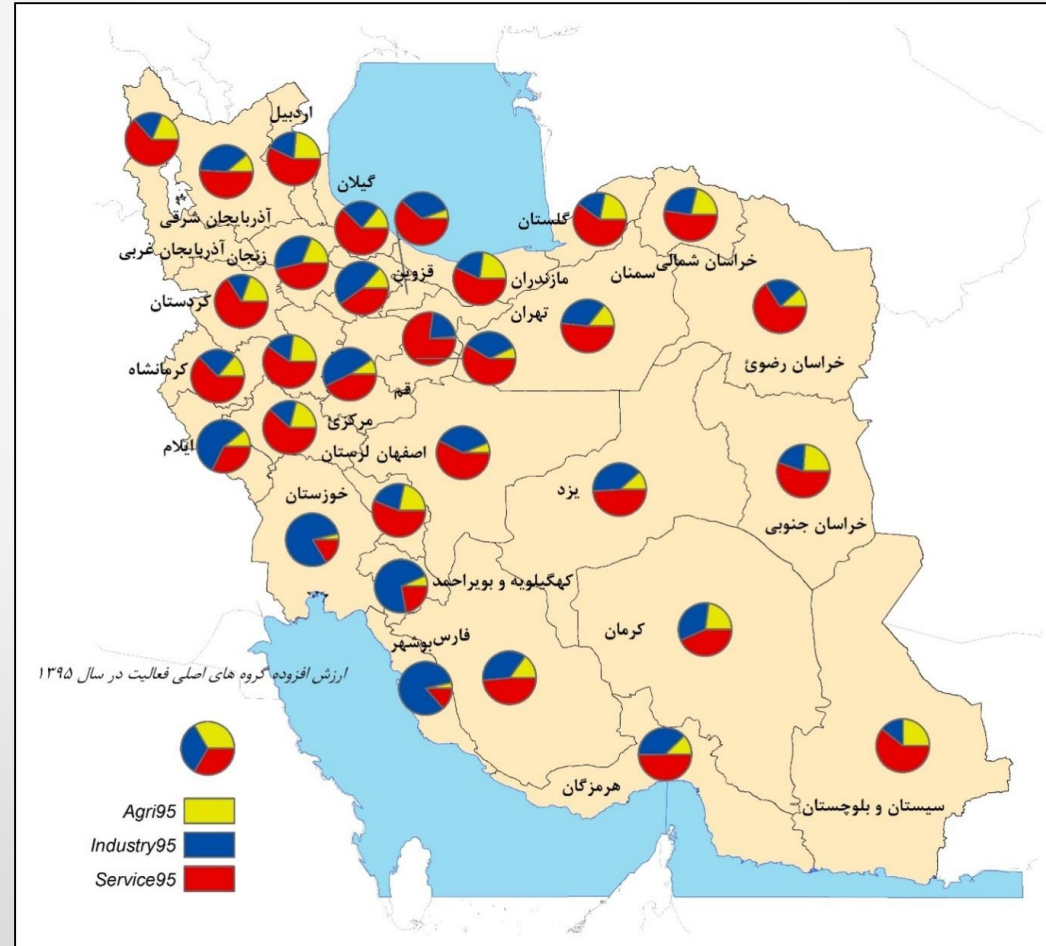
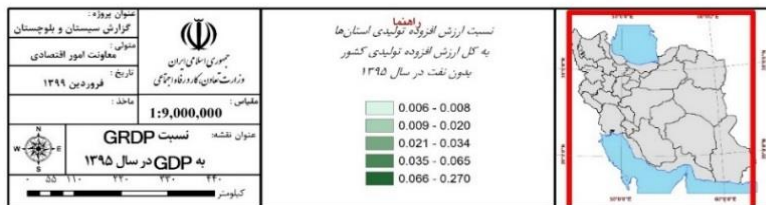

GDP

GDP. Without oil- 2012-2017

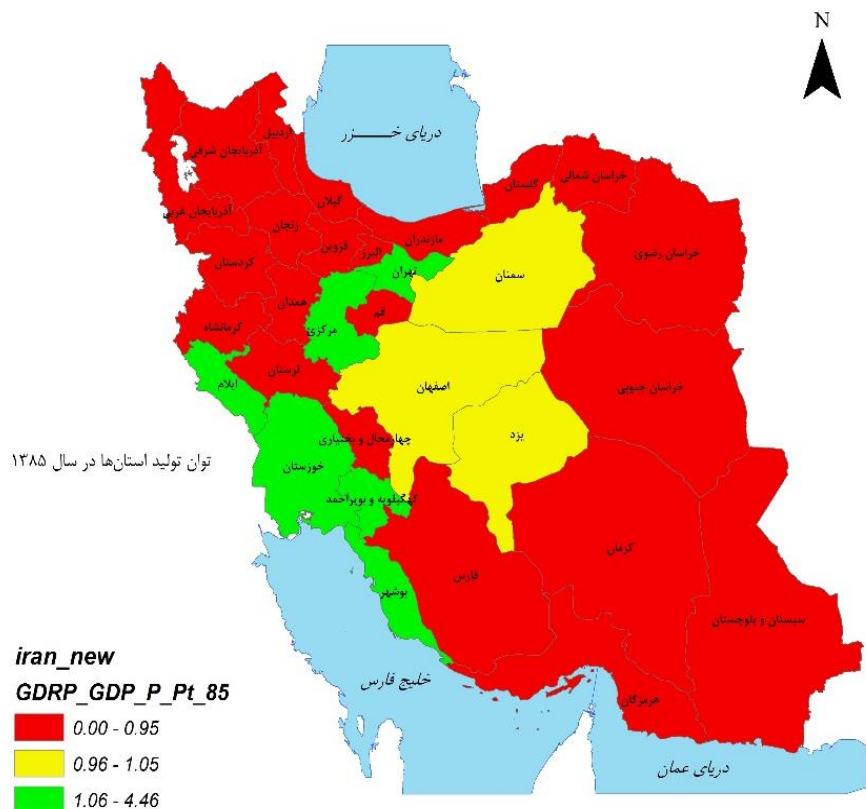
GDP.2017

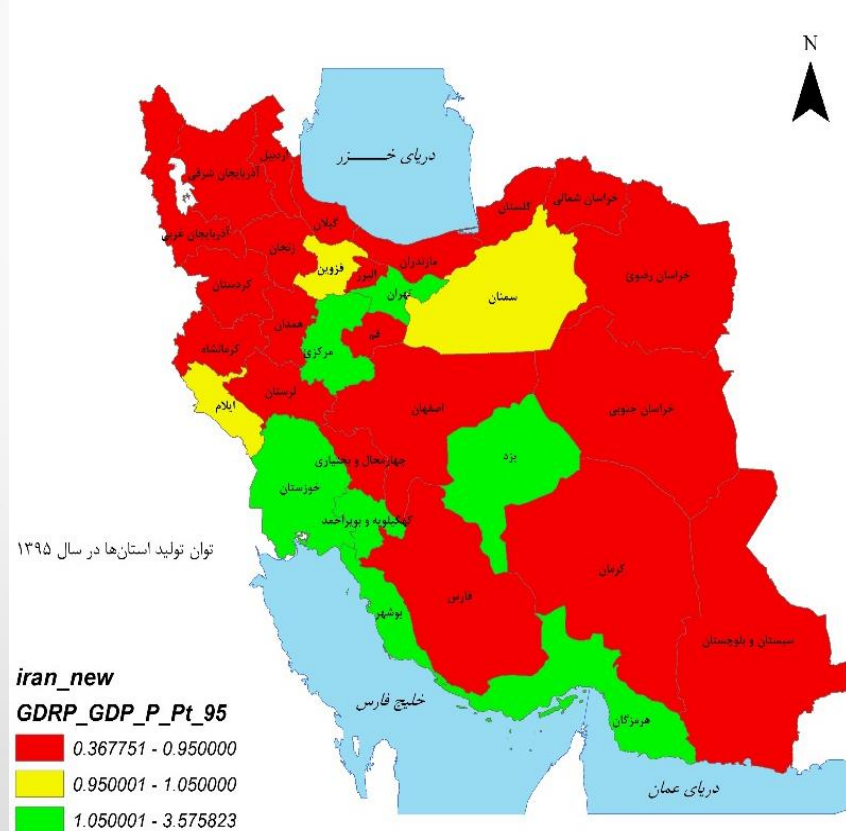
Production capacity

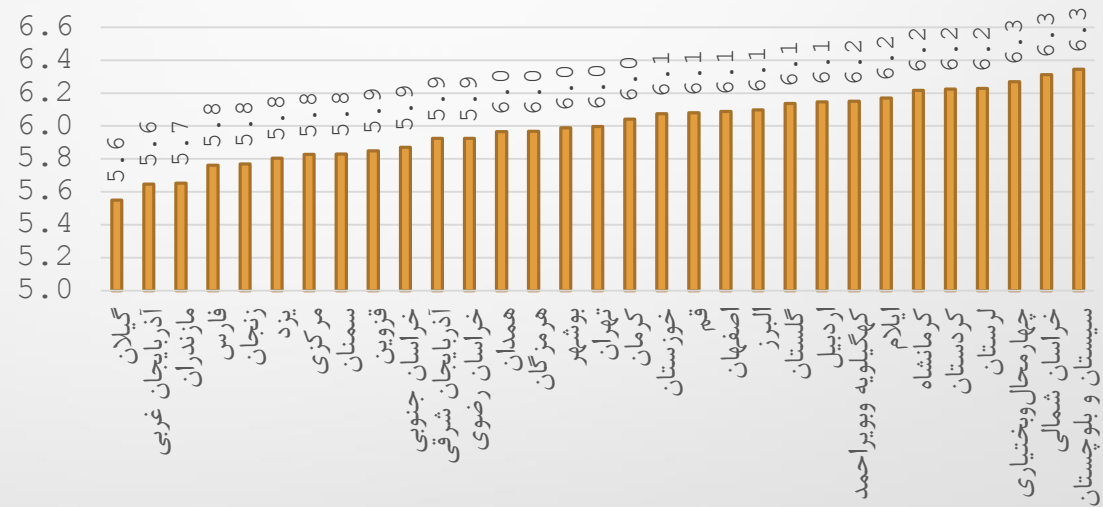
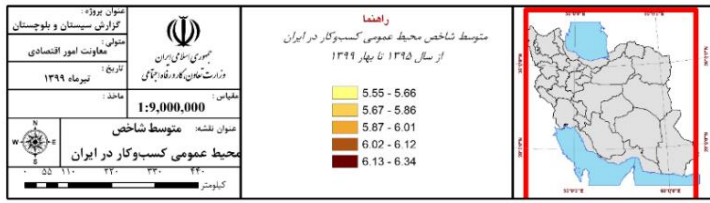
Production capacity - 2007

Production capacity - 2017

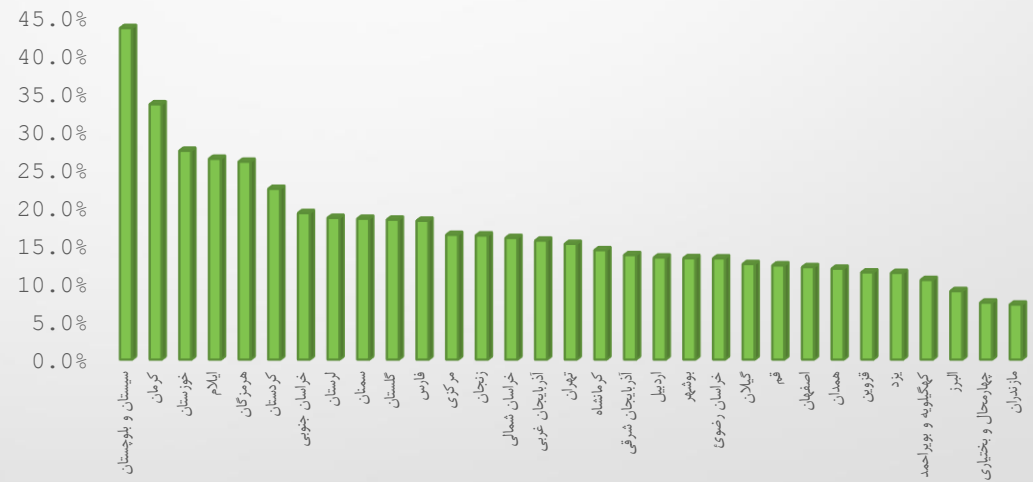
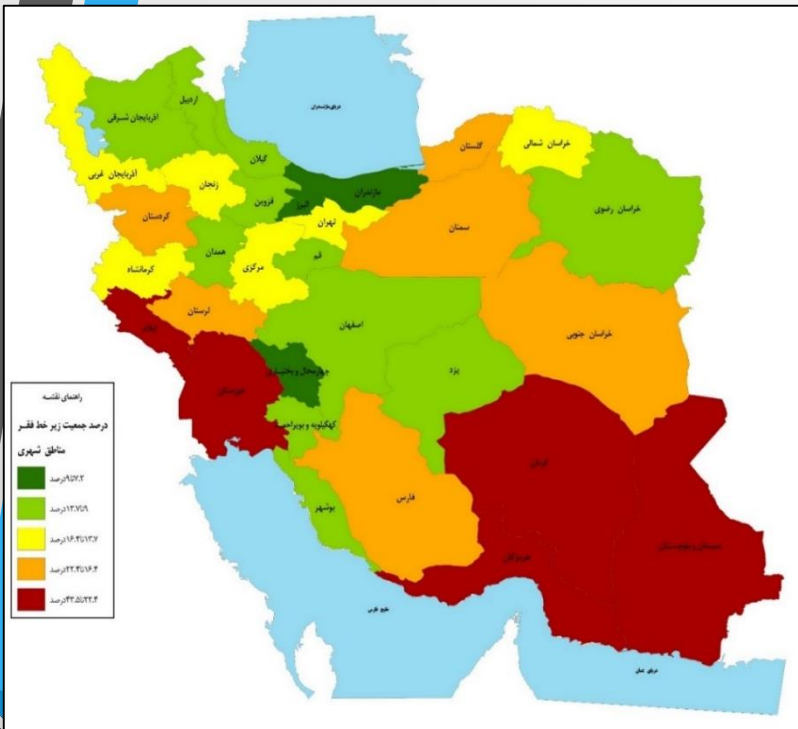
Doing Business Indicator. 2017-2020

Population below the poverty line

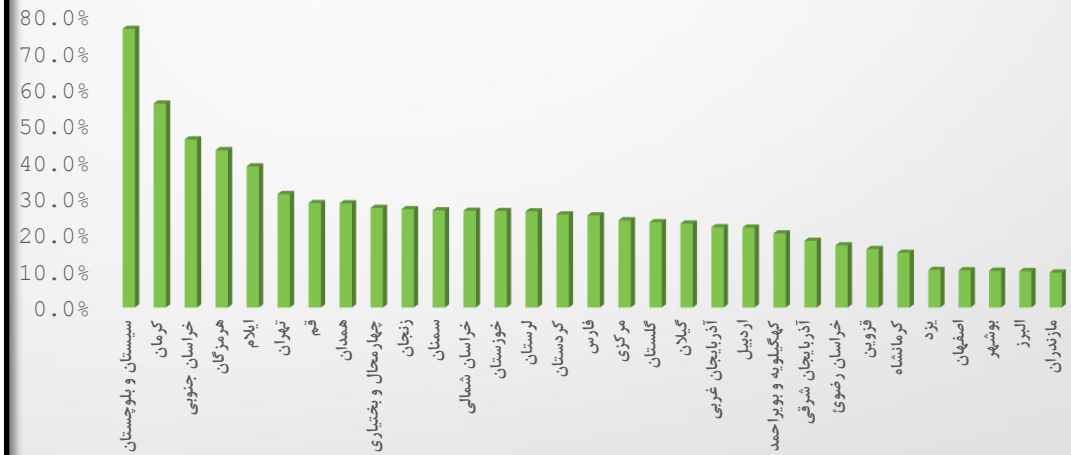
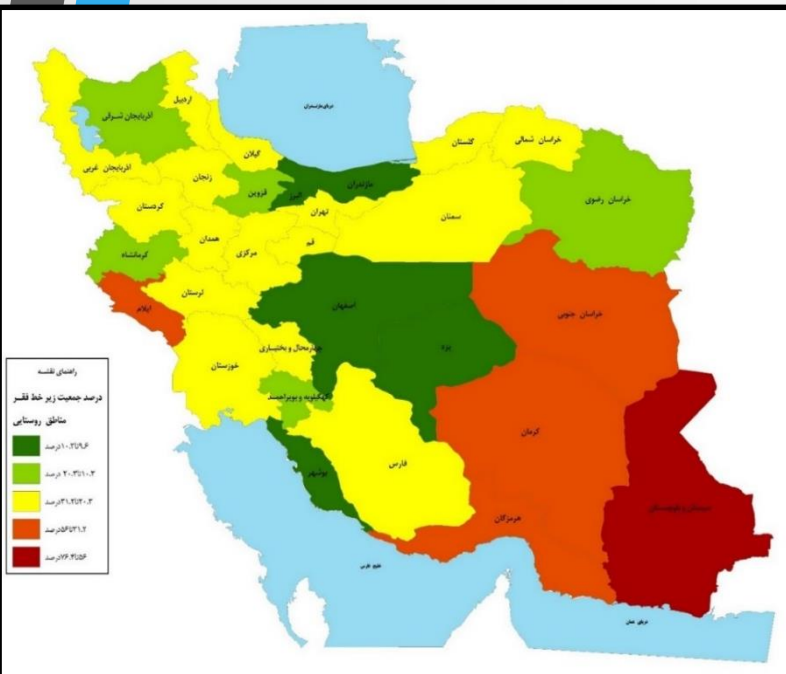
Urban Population Below the Poverty Line- 2018

Population & poverty

Rural Population Below the Poverty Line- 2018

**Evaluating the Inequalities in Different
Provinces**

Human Development Indicators

Human Development Index

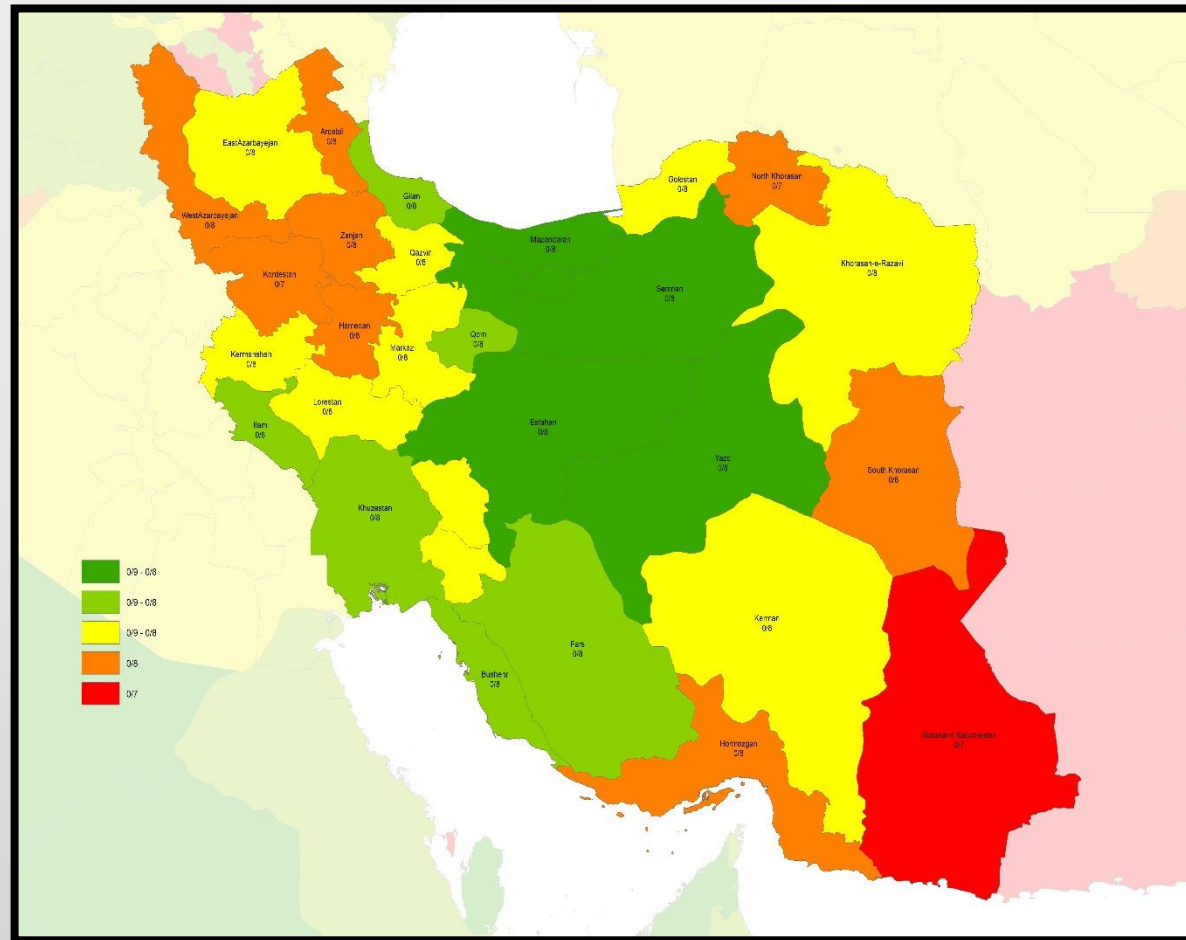
HDI. 2018

HDI	Province	Ran k	HDI	Province	Ran k	HDI	Province	Rank
0.755	Golestan	21	0.801	Khouestan	11	0.843	Tehran	1
0.773	Hamedan	22	0.795	Kermanshah	12	0.829	Isfahan	2
0.771	Zanjan	23	0.794	Chaharmahal & Bakhtiari	13	0.822	Mazandaran	3
0.768	Hormozgan	24	0.794	Qazvin	14	0.822	Semnan	4
0.763	Ardebil	25	0.791	Kohgilouye & Boyerahmad	15	0.822	Yazd	5
0.76	East Azarbaijan	26	0.791	Markazi	16	0.814	Qom	6
0.757	South Khorasan	27	0.785	West Azarbaijan	17	0.813	Ilam	7
0.747	Kordestan	28	0.781	Lorestan	18	0.811	Boushehr	8
0.746	North Khorasan	29	0.78	Khorasan Razavi	19	0.807	Fars	9
0.687	Sistan & Balouchestan	30	0.778	Kerman	20	0.802	Gilan	10

Human Development Index

HDI. 2018

Life Expectancy

Life Expectancy- Man and Woman

راهنمای نقشه

اختلاف امید به زندگی کشور به استانها_ زن

-2.5 - 0
0.1 - 2
2.1 - 3.5
3.6 - 6.3

راهنمای نقشه

اختلاف امید به زندگی کشور با استانها_ مرد-سال

-1.9 - 0
0.1 - 2
2.1 - 2.7
2.8 - 4.8

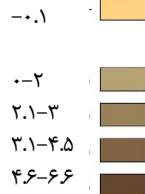
Life Expectancy

Life Expectancy- Man and Woman

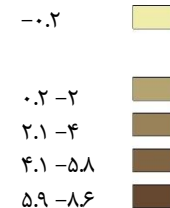

اختلاف امید به زندگی استان تهران با سایر استان ها- مرد

راهنمای نقشه

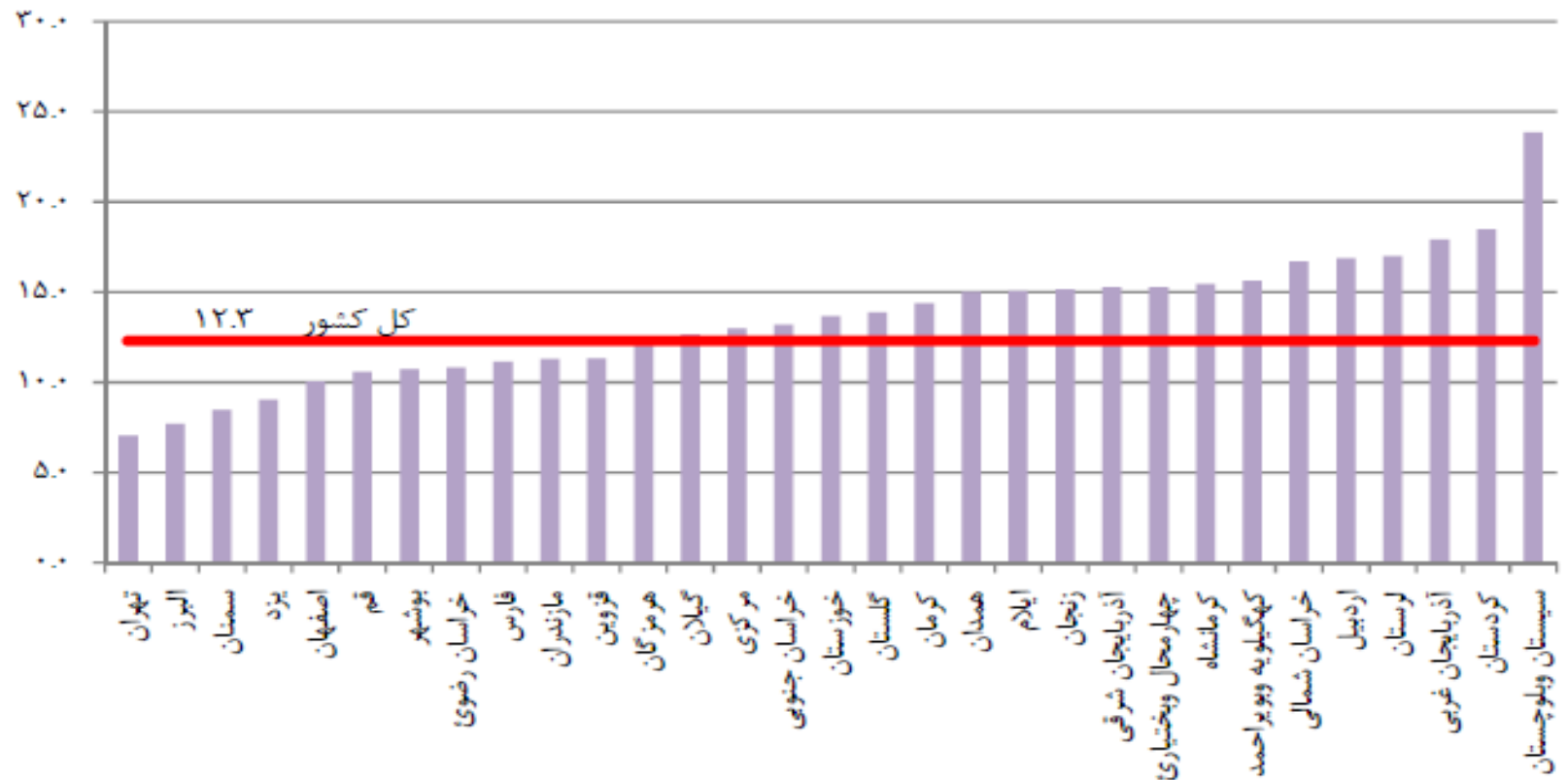
اختلاف امید به زندگی استان تهران با سایر استان ها- زن

Education

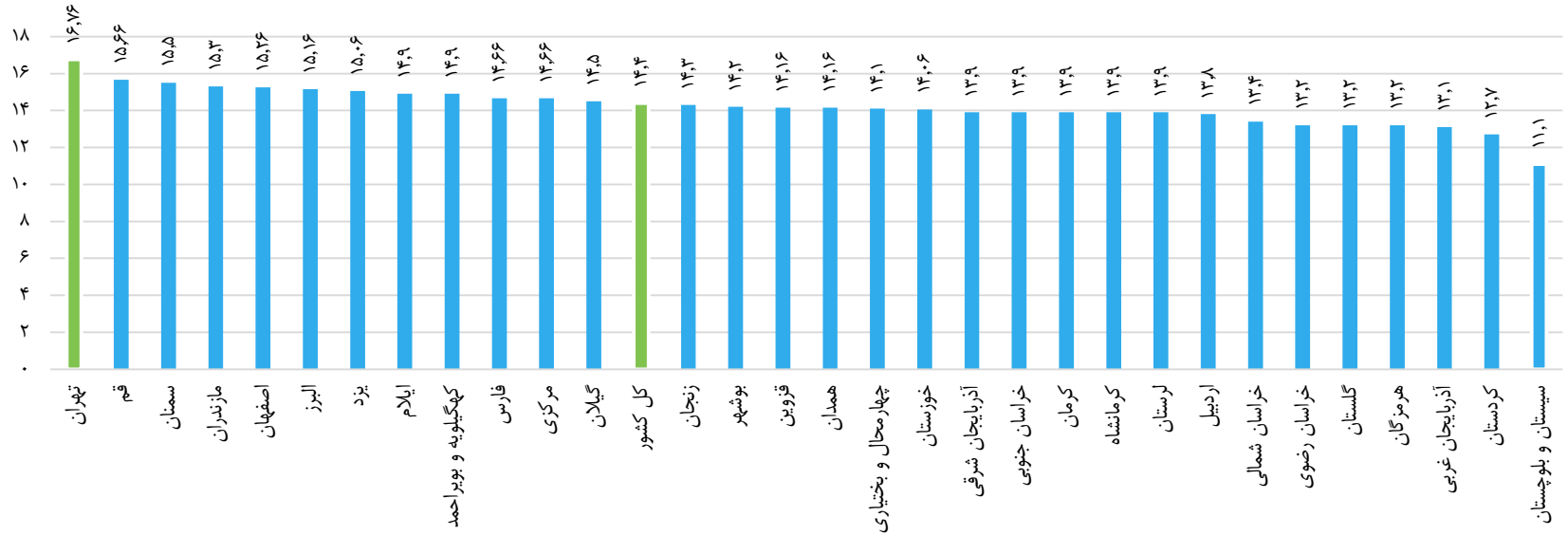
Literacy Rate-2017

Education

Expected years of School

**Evaluating the Inequalities in Different
Provinces**

Infrastructure Indicators

IDI Index

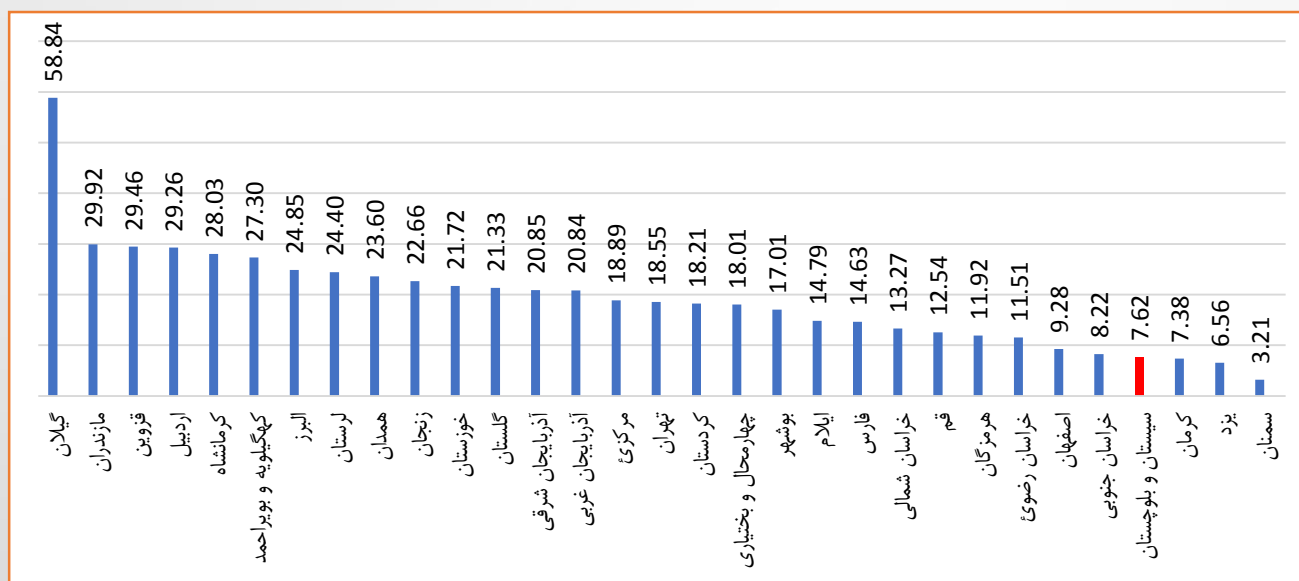
IDI index of the country's provinces- 2018

Road penetration index

Road penetration index of the country's provinces- 2018

Man

Planning Experiences in Iran, Regional Measures

Plan and Planning Experiences in Iran, Regional Measures

Approaches	Major Reasons	Solutions
First Improvement Plan (1948-1955)	- Emphasizing on urbanization of development credits - Understanding regional potentials and local needs - Determining the minimum credit allocating to each province	Establishment of Moughan Plain (Dasht-e Moughan) Development Institution
Second Improvement Plan (1955-1962)		- Implementation of the comprehensive development plan of Khuzestan - Conducting development studies in Sistan and Baluchestan (Iran's Province) and Jiroft (Kerman Province) - Enforcement of small projects in Baluchistan and Jiroft
Third Improvement Plan (1962-1967)	Providing the legal base (Article 17 of Planning Act) for having projects identified and executed by provincial authorities- governors and governor-generals.	- Preparation of Jiroft's provincial development plans - Foundation of Kohgiluyeh and Boyer-Ahmad, Gorgan Plain (Dasht-e Gorgan), Qazvin Plain, Jiroft, and Pull-e-Zahib Development Organizations, - Establishment of Ministry of Development and Housing, - Implementation of Azerbaijan development plan.
Forth Improvement Plan (1967-1972)	- Formation of Regional Development Office, - Focusing on regional participation in Preparation of provincial programs, - Emphasis on administrative and organizational decentralization.	- Extensive infrastructure operations in regions, - Development of industrial poles in Esfahan, Arak, and Eslamshahr, - Preparation and approval of various regional development programs, - Preparation and approval of comprehensive tourism plan.

Plan and Planning Experiences in Iran, Regional Measures

Approaches	Major Reasons	Solutions
Fifth Improvement Plan (1973-1978)	- Emphasis on the well balanced economic growth for provinces, people's participation and consolidation of economic bases of the regions, - Decentralized and regional planning system, - Revision of development priorities and consideration of its social dimensions, - Considering the population and migration policies, - Emphasis on the necessity of regionalization credits and increase it from 3 to 30%.	- Regional studies and plans, - Providing local financial resources through Development Bank, - Implementation of regional manpower equipping empowerment plan, - Foundation of the Regional Education and Research Center, - Establishment of development operation control centers in regions, - Implementing administrative and organizational decentralization, - Regionalization on the basis of socioeconomic criteria for planning purposes, - Coordination plan for improvement affairs of neighboring provinces, technical and documentary equipment, providing instruction to planning offices, codification of decentralization regulations, and improvement of regional management - Development projects and welfare of nomads, rural and urban resident, - Development organizations for deprived regions.
Sixth Five-year Plan (which was never launched because of the 1979 revolution) (1979-1989)		- Preparing the development plan for the years 1983-1989 emphasizing on regionalization of programs, - Allocating one day of oil revenue for the provinces, 1979, - Creating the office of Deprived Regions in the Prime Minister, - Foundation of Reconstruction Crusade (Jihad-e Sazandegi) to accelerate rural development and improvement, - Approval of the East-Axis Development Plan, - Formation of planning committees in provinces.

Plan and Planning Experiences in Iran, Regional Measures

Approaches	Major Reasons	Solutions
Sixth Improvement Plan (1978-1983)	Emphasis on balanced development of provinces and decentralization through creating appropriate executive facilities and proper resource allocation to provinces, cities, districts and villages while delegating the necessary powers Self-sustainability in basic agricultural products Relative reduction of oil in the national economy Quantitative and qualitative expansion of the service sector in accordance with the industrial development of the country Increasing the share of salary, wages and national income Stabilizing the rate of rural to urban migration	- Prevention the establishment of any kind of industrial and service activities in Tehran Province, - Strengthen the role of five main cities (Isfahan, Mashhad, Shiraz, Tabriz and Ahvaz) to decentralize the capital, - Assigning as much authority as possible to local authorities and expand their decision-making scope, - Self-help and co-operation and people's supervision concerning issues related to planning and decision making, - Increasing the share of industrial production in GDP, - Reducing the gap between urban and rural areas in terms of quality of life, income and employment diversity, to stabilize the migration rate.

Plan and Planning Experiences in Iran, Regional Measures

Approaches	Major Reasons	Solutions
First Development Plan (1982-1986)	- Focusing on the reconstruction of war zones, exploiting regional potentials, ensuring social justice, and poverty alleviation, - Approval of free trade-zone establishment, - Emphasis on spatial distribution of population and decentralization of population from Tehran and big cities.	- Reconstruction of war zones, - Implementation of the East-Axis Development Plan, - Establishment of Sistan, Kish, and Qeshm Development Organizations and widely execution of improvement operations in regions, - Establishment of the coordination office for regional affairs, - Defining the Vice President for Executive Affairs, - Granting Directed Credits to deprived regions.
Second Development Plan (1995-1999)	Emphasis on: - Social justice - Decentralization and increasing the role of provinces	- Beginning the studies of spatial planning (Amaayesh-e Sarzamin), - Increasing the share of provincial budgets.

The most important causes of backwardness and spatial inequality

- The degree of usefulness of each of the provinces of the country for the central economy
- The spirit and capability of business and entrepreneurship (having a merchant spirit) of the people of the provinces of the country
- Development management system in each provinces of the country
- The share of provinces in important managerial jobs
- The dominance of the security approach over development
- Structure and ethnic and social composition of different provinces

• ساختار فضائی تولید صنعتی

مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

بخش صنعت و معدن

تعیین نقش بخش صنعت
در اقتصاد ملی

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

آسیب شناسی کلان بخش صنعت و معدن در ایران

فناوری پایین	توزیع فضایی ناموزون	مکان یابی نادرست	مقیاس کوچک و غیراقتصادی	فقدان استراتژی توسعه صنعتی
وابستگی شدید به صادرات نفتی	وابستگی شدید به خوراک و نهاده های رانتهی	حکمرانی صنعتی و شرکتی ضعیف	خام فروشی و فقدان تکمیل زنجیره ارزش	بهره وری پایین
اتکا شدید به تامین مالی بانکی	سطح پایین سرمایه انسانی	فقدان بازار مدیریت حرفه ای	فرسودگی ماشین آلات و نرخ پایین تشکیل سرمایه	وابستگی تامین ماشین آلات و نهاده های تولید به واردات

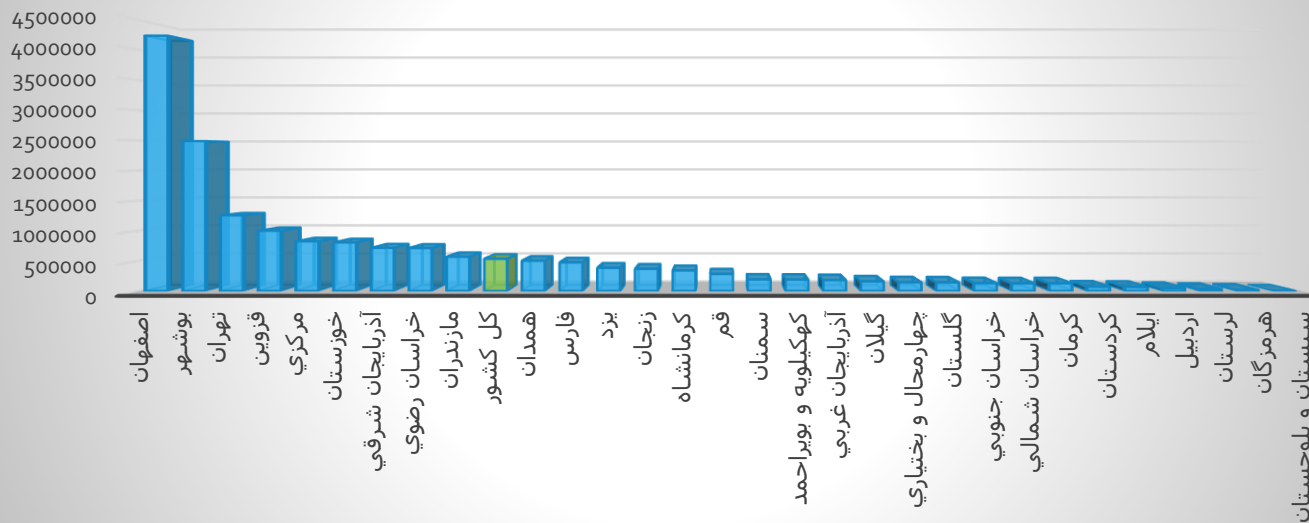
مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

تعیین نقش بخش صنعت و
معدن در اقتصاد ملی

بخش صنعت و معدن

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

میانگین میزان سرمایه گذاری خارجی در بخش صنعت در استان ها برای دوره ۹۴-۱۳۸۷ (میلیون ریال)

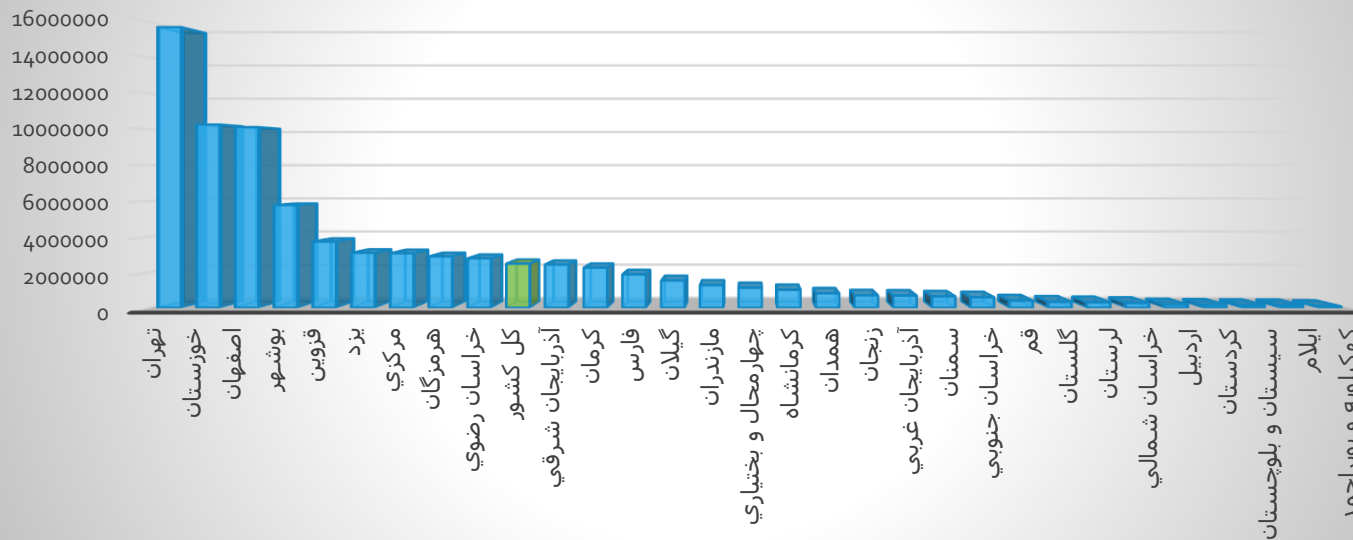
مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

تعیین نقش بخش صنعت و معدن در اقتصاد ملی

بخش صنعت و معدن

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

میانگین میزان سرمایه گذاری داخلی در بخش صنعت در استان ها برای دوره ۹۴-۱۳۸۷ (میلیون ریال)

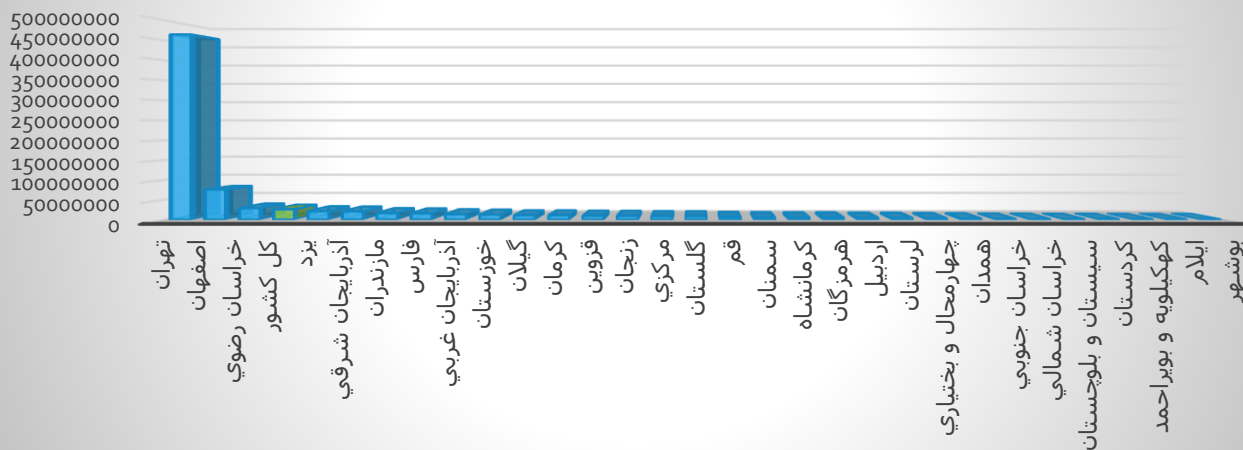
مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

تعیین نقش بخش صنعت و معدن در اقتصاد ملی

بخش صنعت و معدن

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

میانگین تسهیلات بانکی اعطا شده به بخش صنعت و معدن به تفکیک استان ها در دوره ۹۶-۱۳۸۵ (میلیون ریال)

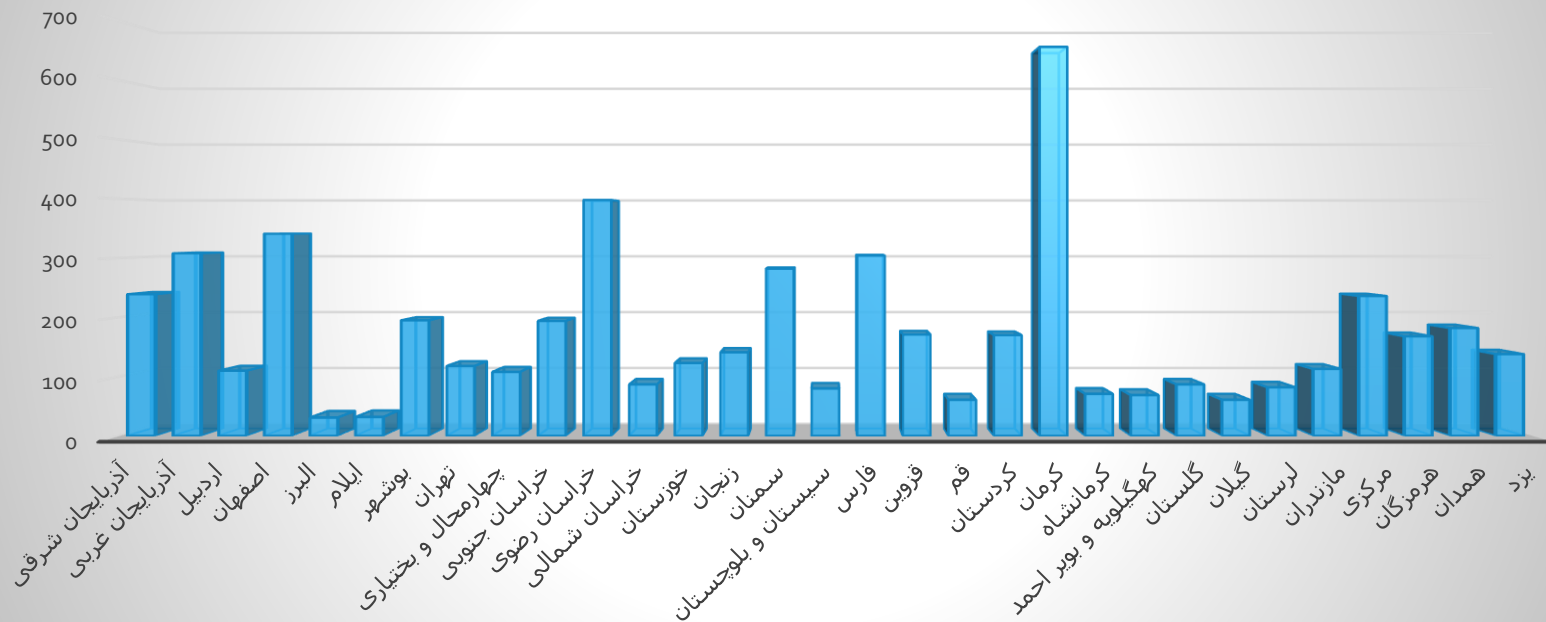
مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

تعیین نقش بخش صنعت و معدن در اقتصاد ملی

بخش صنعت و معدن

تحلیل روندها و کلان روندها

تعداد معادن به تفکیک استان ها؛ سال ۱۳۹۶

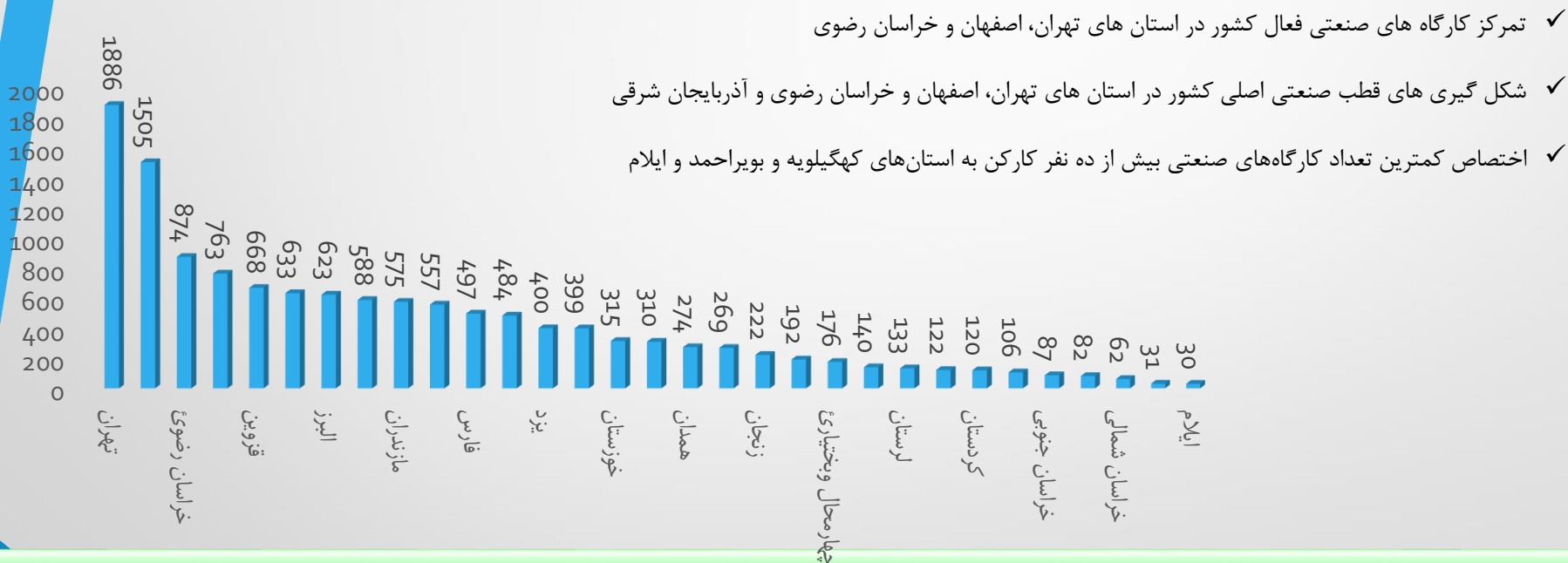
مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

بخش صنعت و معدن

تحلیل ساختار فضایی

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

تعداد کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیش تر استان های کشور
در سال ۱۳۹۴

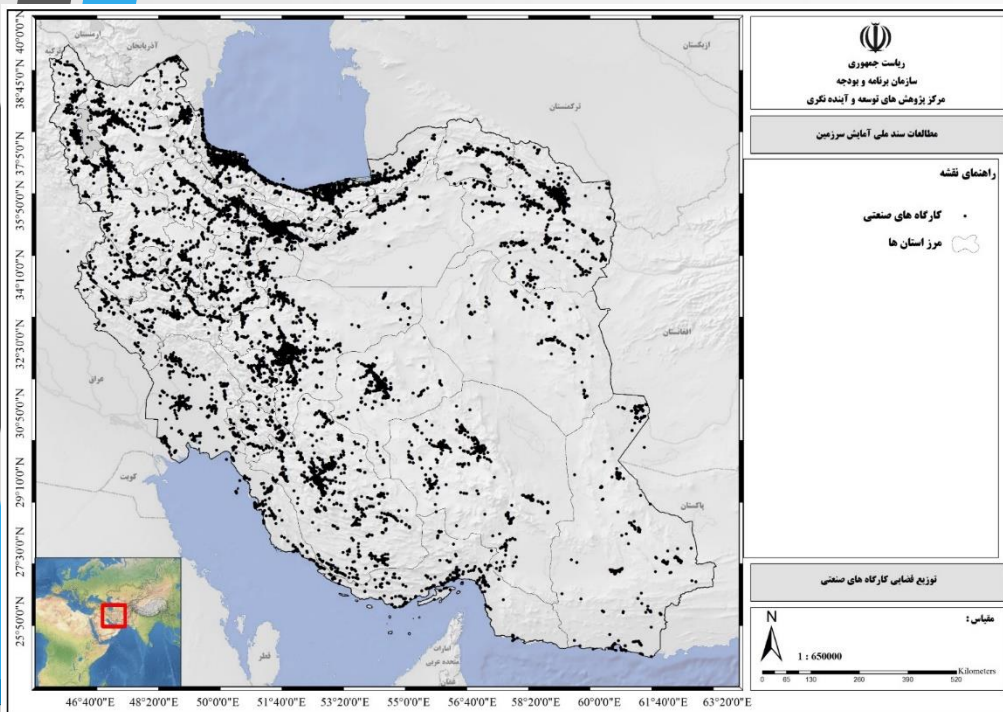

تحلیل ساختار فضایی

مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

بخش صنعت و معدن

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

- ✓ تمرکز بالای کارگاه های صنعتی فعال کشور در استان های تهران، اصفهان و خراسان رضوی بر حسب تعداد
- ✓ تراکم بالای صنعتی در نوار شمالی و مرکزی کشور
- ✓ اختصاص کمترین تراکم صنعتی به استانهای نیمه شرقی کشور بجز استان خراسان رضوی

مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

بخش صنعت و معدن

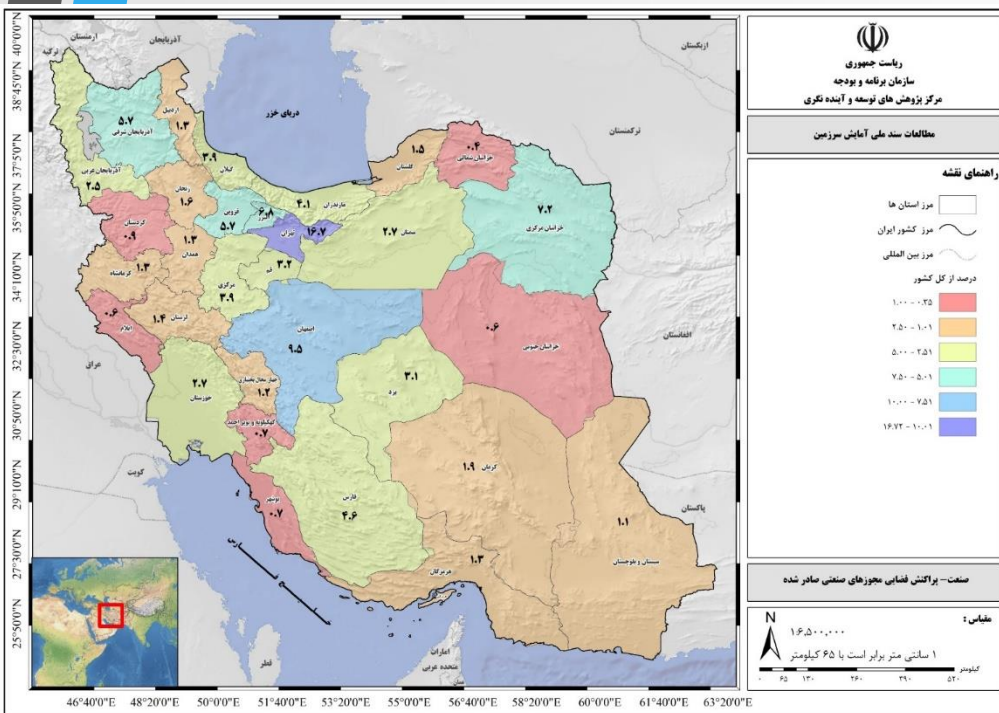
تحلیل ساختار فضایی

تحلیل وضع موجود ساختار صنعتی و معدنی کشور

سهم استان های کشور از مجموع مجوزهای صنعتی صادر شده کشور در دوره

زمانی ۹۷-۱۳۳۰

- بررسی پراکنش مجوزهای صنعتی صادر شده وزارت صنعت و معدن و تجارت از دهه ۱۳۳۰ تا کنون
- در روند تاریخی بیش از نیم قرن اخیر، بیش از ۱۸۰ هزار مجوز صنعتی در کشور صادر شده است.
- اختصاص بالاترین سهم از مجوزهای صنعتی صادر شده به استان های تهران، اصفهان و خراسان رضوی، البرز، قزوین، آذربایجان شرقی

مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

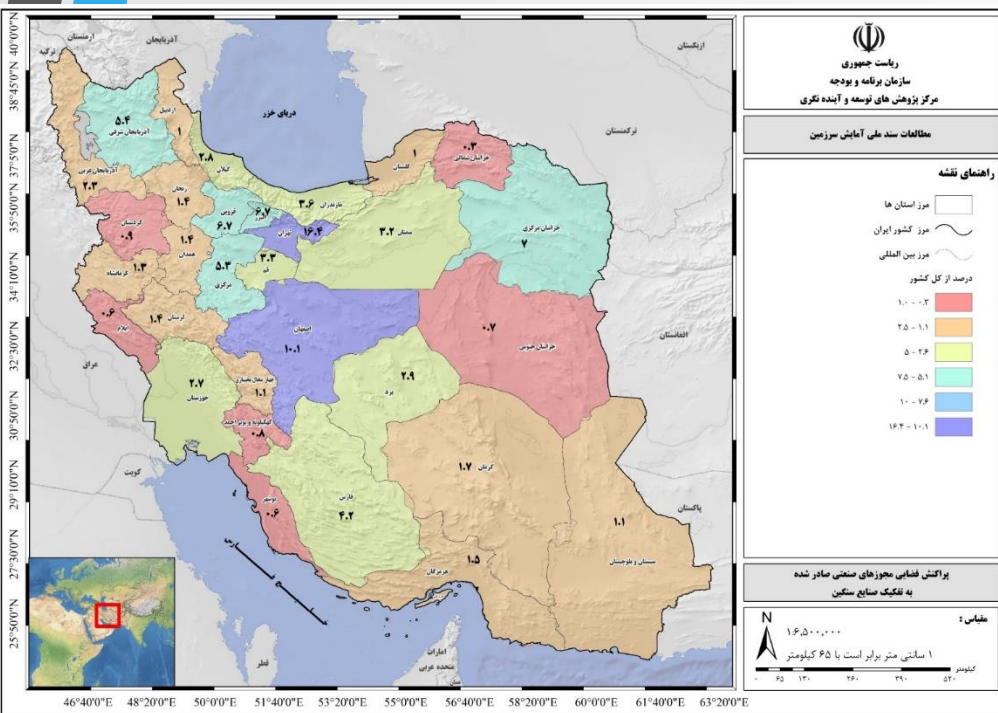
بخش صنعت و معدن

تحلیل ساختار فضایی

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

سهم استان های کشور از مجموع صنایع سنگین و نیمه سنگین موجود در کشور در دوره زمانی ۹۷-۱۳۳۰

- اختصاص بالاترین سهم از صنایع سنگین و نیمه سنگین کشور به استان های تهران و اصفهان، خراسان رضوی، البرز، قزوین
- شناخته شدن استان تهران به عنوان محل استقرار بیش از ۱۶ درصد از کل صنایع سنگین و نیمه سنگین کشور
- محدودیت های آب، زمین و انرژی در استان تهران به عنوان مرکز اداری و سیاسی کشور
- شناخته شدن استان اصفهان به عنوان دومین قطب صنایع سنگین و نیمه سنگین کشور
- استقرار تعداد قابل توجهی از صنایع فولاد و پتروشیمی در استان اصفهان علی رغم قرار گرفتن در پهنه مرکزی کشور و محدودیت در دسترسی به منابع آبی
- اختصاص سهم بین ۵ تا ۷ درصد از کل صنایع سنگین کشور به استان های خراسان رضوی، قزوین، البرز، آذربایجان شرقی و مرکزی

مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

بخش صنعت و معدن

تحلیل ساختار فضایی

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

تعداد کارگاه های بزرگ به تفکیک صنعت

(صنایع با بیشترین تعداد)

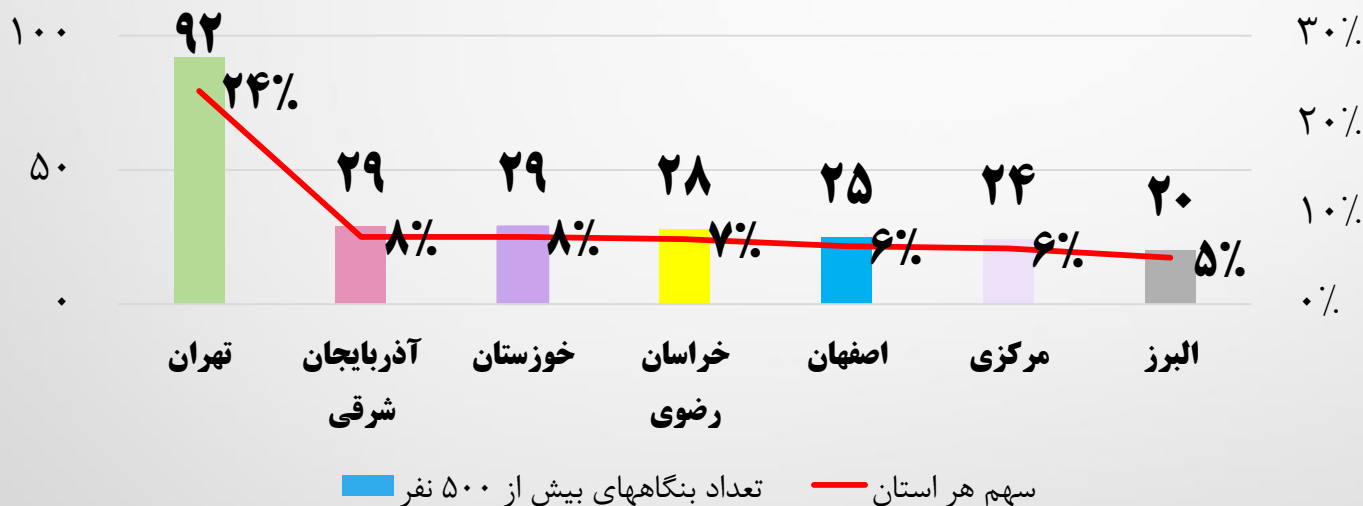
مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

بخش صنعت و معدن

تحلیل ساختار فضایی

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

کارگاه های بزرگ به تفکیک استان

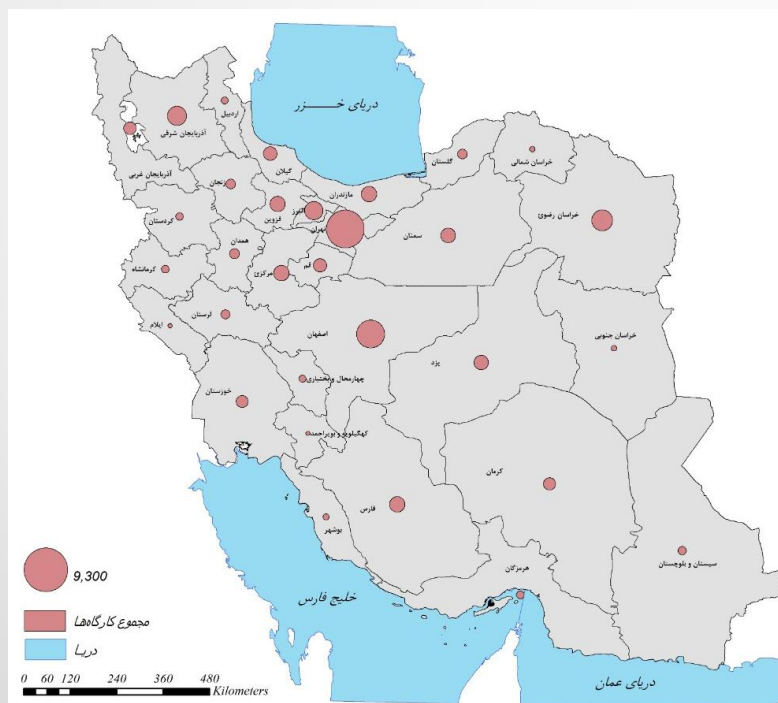
تحلیل ساختار فضایی

مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

بخش صنعت و معدن

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

پراکنش فضایی کارگاه های بزرگ صنعتی در کشور

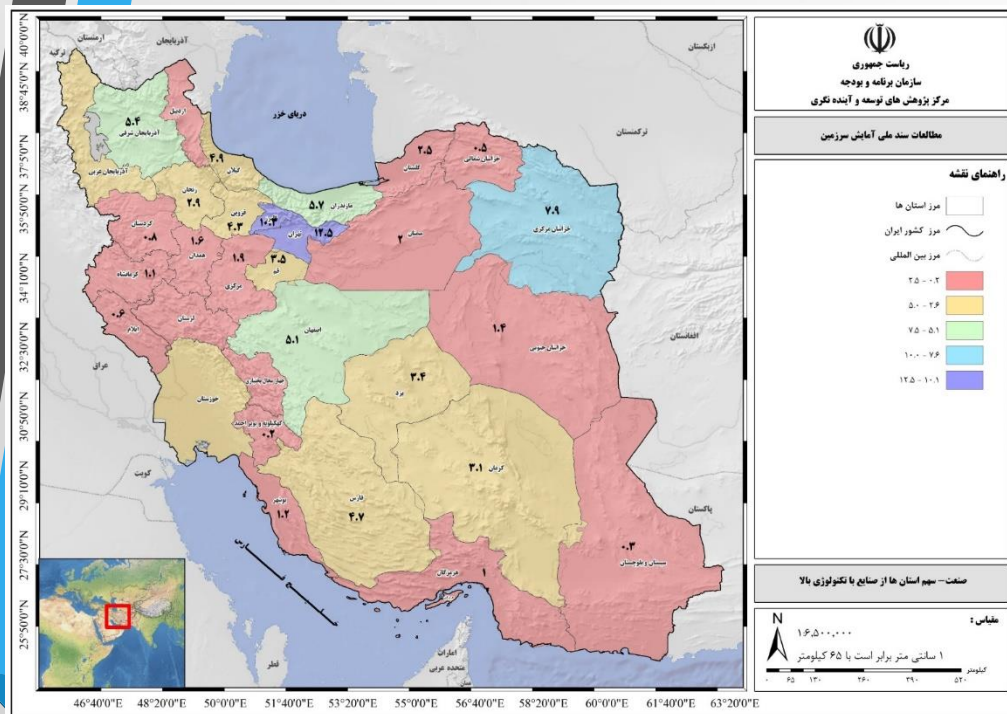
تحلیل ساختار فضایی

مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

بخش صنعت و معدن

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

پراکنش فضایی فعالیت های با تکنولوژی بالا در کشور

➤ اختصاص بالاترین تعداد از مجوزهای صنعتی فعالیت های با

تکنولوژی بالا به استان های تهران، البرز و خراسان رضوی

➤ شناسایی استانهای کهگیلویه و بویر احمد، سیستان و بلوچستان،

خراسان شمالی، ایلام و کردستان در رده استان های باکمترین سهم

مجوزهای صنعتی فعالیت های با تکنولوژی بالا

مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

بخش صنعت و معدن

تحلیل ساختار فضایی

تحلیل وضع موجود
ساختار صنعتی و معدنی
کشور

پراکنش فضایی صنایع آب بر در کشور

- استقرار ۷۴ درصد از تعداد کل صنایع آب بر در استان های تهران، اصفهان، البرز، خراسان رضوی، قزوین، آذربایجان شرقی، فارس، مرکزی، یزد، قم، مازندران و سمنان
- در میان این استان ها تنها استان مازندران از اقلیم مرطوب و نیمه مرطوب برخوردار بوده و تامین آب در آن با چالش کمتری مواجه است.

